

27 december 2020 – feest van de Heilige Familie

Overweging

De familie Flodder, kent u die film uit de Jaren tachtig, over een fictief asociaal gezin. In de film wordt een beeld geschetst van een feitelijk gezin aan de rand van de samenleving, die de buurt terroriseert en op allerlei –niet altijd fraaie – manieren in hun levensonderhoud voorzien.

Hilarisch voor wie van satire houdt, stuitend misschien voor de meer serieuze televisiekijker. Maar in elk geval is de familie Flodder een begrip. En iedereen zal begrijpen dat het satire is, een uitvergroting van wat we in de samenleving tegenkomen. En niet helemaal fictie als we de rijdende rechter mogen geloven, of lezen wat er in Heerlerheide gebeurt tussen burens of de woonwagenrel in Beekdaelen.

Vandaag viert de kerk het feest van de heilige familie. Lang heeft men hier een ideaalbeeld geschilderd: Maria tegenover ma Flodder: als ideale moeder; Jozef als ideale vader en Jezus als het ideale kind. Maar afgezien van het feit dat een ideaal gezin niet bestaat, is het de vraag of de evangelist Lucas zijn lezers dit wilde meegeven? Ik denk dat Lucas iets anders voor ogen heeft: het is een geloofsverhaal, waarmee hij wil uitdrukken wat Jezus voor hemzelf betekende: een Messias, een bevrijder, iemand die het volk nieuwe hoop geeft. Dat horen we terug in een verhaal over Jezus' kindertijd. Zoals alle vrome ouders brengen ook Jozef en Maria hun eerstgeboren zoontje op de veertigste dag na zijn geboorte naar de tempel, om het daar aan God op te dragen. Lucas vertelt dat het jonge gezin daar twee bijzondere mensen ontmoette. Simeon, 'een rechtvaardige en vrome man', dat wil zeggen iemand die de joodse wet onderhield. En Hanna, 'een profetes'. Je zou kunnen zeggen dat deze twee mensen 'de Wet en de Profeten' vertegenwoordigen, de belangrijkste boeken van het geloof van Israël. Zij begroeten het kind Jezus als de langverwachte Messias en daarom prijzen zij God. Lucas nodigt zijn lezers om dat ook te geloven: dat Jezus vanaf zijn geboorte de beloofde Messias is, de bevrijder die door God werd gestuurd.

Nu terug naar die heilige familie: wat zou nu een heilige familie kenmerken? Wat zouden wij kunnen leren van het gezin van Nazareth? En daar zie ik de lezing van Paulus terugkomen. Hij noemt daar enkele mooie adviezen om de onderlinge verhoudingen, of dat nu in een gezin is of in andere gemeenschappen, zo goed mogelijk te laten zijn. En ik wil kijken of deze nu in de 21^e eeuw nog zeggingskracht hebben.

'Bekleedt u met tedere ontferming', zo begint Paulus: trek het aan als een hemd of jas, zo heb je het bij je en geeft het je warmte. Tedere ontferming is met genegenheid zorg dragen voor elkaar. Laat iemand niet aan zijn lot over als het een keer niet zo goed gaat, als iemand zich rot voelt of een slechte dag heeft. En doe dat dan teder, zonder de indruk te geven dat het lastig is of een verplichting. Dan volgen na goedheid twee adviezen, die nogal haaks staan op de huidige westerse mentaliteit: bescheidenheid en zachtheid. Bescheidenheid is niet zo makkelijk in onze tijd, waarin mensen gezien en gehoord willen worden, soms ook op de eerste rij willen staan. Want als je te bescheiden bent, sta je al snel achteraan en bestaat de kans dat er over je heen gelopen wordt. Maar bescheidenheid laat zien dat andere ook kwaliteiten hebben, een andere mening ook gehoord mag worden. Bescheidenheid schept ruimte voor wie niet zo vlot en bij de hand is. En zachtheid is eveneens moeilijk in de grote wereld, waar het vaak hard tegen hard gaat; zachtheid wordt vaak gezien als 'soft' en al gauw geassocieerd met 'watjes'. Maar juist in de kring van familie, een leefgemeenschap, een werk- of geloofsgemeenschap is zachtmoedigheid van grote betekenis. Harde woorden

kunnen mensen beschadigen of weerspannig maken. Zachtmoedigheid is zorgvuldig omgaan met elkaars hart.

En wat is hier nu christelijk aan, zult u nu misschien vragen....

Kunnen andersgelovigen of niet-gelovigen deze waarden niet net zo goed beoefenen? En wat heeft dat met die heilige familie te maken?

Natuurlijk is dat zo dat veel mensen deze waarden zullen onderschrijven. Misschien niet direct de aanhangers van de familie Flodder uit de films, maar iedere mens van goede wil zal zijn best hiervoor willen doen. Voor mij zit het verschil in de zin die Paulus toevoegt: omdat God je liefheeft en je heeft uitgekozen. Dat is ook wat Kerstmis wil vertellen: dat God zichtbaar wil worden in wat klein is, zwak en kwetsbaar, in een kind. En dat moet beschermd worden. Daartoe roept Paulus ons ook op: elkaar met zorg te bejegenen, en dan vooral datgene en diegene die kwetsbaar is, door een houding van goedheid, nederigheid, zachtheid en geduld. Dat is wat het gezin van Nazareth kenmerkt, dat een 'heilige' familie kenmerkt, en iedere familie die dat probeert waar te maken is heilig; iedere familie die dat doorgeeft aan zijn volgende generatie is heilig.

Moge het feest van de heilige familie, en daarbij meteen ingesloten het feest van de familie Zenden, een feest zijn waarop wij vieren dat we blij zijn met elkaar, dat we het goed hebben samen, dat we elkaar verdragen en geluk gunnen. Die wens en die hoop mogen wij uitspreken voor onze gezinnen en families, voor onze collega's op het werk, voor onze vriendenkring en heel bijzonder voor onze geloofsgemeenschap.

Amen.